ଦୋକାନଦାର

ତା' ର ଦୋକାନ ବନ୍ଦ ଥାଏ ମାସରେ ପଚିଶ ଦିନ । ସେ ଦିନ ବି ବନ୍ଦ ଥିଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବା କ' ଣ ? ଏପରି ତ କେତେ ଦୋକାନର ଦୁଆରେ ତାଲା ବନ୍ଦ ଥିବ । ତାପ୍ରତି କିଏ ନଜର ଦିଏ ? କିନ୍ତୁ ଏ ଯେଉଁ ଦୋକାନଟି ବନ୍ଦ ଥାଏ, ସେଥିଲାଗି ଗରାକମାନଙ୍କୁ ଅସୁବିଧା ଭୋଗ କରିବାକୁ ହୁଏ ବିସ୍ତର । ଏ ଦୋକାନର ଗରାକ ସଂଖ୍ୟା ଅଳ୍ପ ହେଲେ ବି, ସେମାନଙ୍କର ଗରଜ ବେଶି; ଏବଂ ଏ ଧରଣର ଦୋକାନ କଟକ ସହରରେ ଅଳ୍ପ ।

ସେହି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତିନି ଜଣ ଗରାକ ସେ ଦୋକାନରୁ ଫେରିଲେ । ସେଥିଭିତରୁ ଜଣେ କଲେଜ ଛାତ୍ର-ସାଇକେଲ୍ ସିଟ୍ ଉପରେ ଚମଡ଼ା ପକାଇବା ଲାଗି ଦେଇଥିଲେ; ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପୁଲିଶ୍ ସାହେବଙ୍କ ଚପରାଶି-ସାହେବଙ୍କ ଘୋଡ଼ା ସାଜ ମରାମତି କରିବାକୁ ଦେଇ ଯାଇଥିଲା; ଅନ୍ୟ ଜଣକ ମଟର ମରାମତିବାଲା-ମଟର ଗଦିରେ ତାର ଯୋଡ଼ିବାକୁ ଦେଇଥିଲା । ଏ ସମସ୍ତେ ପାଞ୍ଚ ଦଶ ଥର ଲେଖାଏଁ ଫେରିଲେଣି ।

ଅନ୍ୟ ଦି' ଜଣଙ୍କୁ ବିରକ୍ତ ହେବାର ଦେଖି ମଟର ମରାମତିବାଲା କହିଲା, "ବିରକ୍ତ ହେଲେ ଆଉ ହବ କ' ଣ ? ଏ ଲୋକଟାର ତ ଏଇ ଦସ୍ତୁର ।"

କଲେଜ ବାବୁ କହିଲେ "ଆଚ୍ଛା ଲୋକ ! ଦେଢ଼ ମାସ ହବ ମତେ ଦଉଡ଼େଇଲାଣି । କହି ପାରିବ ୟା' ଘରଟା କୋଉ ବଜାରରେ ? ସେଠାରେ ହେଲେ ଖୋଜି ଦେଖେଁ ।"

ମଟର ମରାମତିବାଲା କହିଲା, "ବାବୁ, ତା' ର ଯଦି ଘରଦ୍ୱାର ଥାନ୍ତା, ତେବେ ଏତେ ଥର ଲୋକ ଦୋକାନରୁ ଲେଉଟନ୍ତେ କାହିଁକି ? ସେ ନିଜେ ପରା ଫୁଟାଣି ଦେଖାଇ କହେ-ତା' ର ବୈଠକଖାନା ଦୁଇ ଯାଗାରେ-ଗୋଟାଏ ମଦଖଟି ଆରଟି ଗୁଲିଖଟି; ହୋଟେଲରେ ହୁଏ ଖିଆପିଆ; ଆଉ-ବାବୁ, ମନେ କିଛି ଭାବିବେ ନାହିଁ-ଶୁଆବସା ହୁଏ ବେଶ୍ୟା ଘରେ; ମଦ ଖାଇବାକୁ ପଇସା ନ ମିଳିଲା ତ କାମଦାମ କରାହୁଏ ଏଇ ଦୋକାନରେ ।"

କଲେଜ ଛାତ୍ର କହିଲେ, "ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା, ତମେ ଏ ସବୁ କଥା ଜାଣି ବି କେମିତି ଏ ଲୋକ ପାଖରେ କାମ ବରାଦ କରୁଛ ? ମୁଁ ଯଦି ଆଗରୁ ଏ ସବୁ ଜାଣିଥାନ୍ତି, ମୋର କାମ ନ ହେଲା ବରଂ ମୁଁ ଏମିତି ଲୋକ ପାଖରେ ବରାଦ କରି ନ ଥାନ୍ତି ।"

-"ବୁଝିଲେନିକି ବାବୁ, ଲୋକଟାର ଏସବୁ ଦୁର୍ଗୁଣ ଭିତରେ ଗୁଣ ମଧ୍ୟ ଅଛି । କାମଟି ଜାଣେ ଭଲ । ଜର୍ମାନ ଯୁଦ୍ଧ ବେଳେ ସେ ବେଲ୍‌ଜିଅମ୍‌ରେ ଐବକ୍ଷକ୍ଷ ବଭୟ ଚବକ୍ସଳସଭଷ୍ଣ ରେ କାମ କରୁଥିଲା । ଏ କୋମ୍ପାନି ଯୁଦ୍ଧର ସବୁ ଘୋଡ଼ାସାଜ ମରାମତି କରିବାର ଭାର ନେଇଥିଲା । ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ନାନା ଜାଗାରେ କାମ କରି ଶେଷରେ ଆସି କଲିକତାରେ କାମ କରୁଥିଲା, ବଡ଼ ସାହେବ କମ୍ପାନିରେ । ଏଇ ସବୁ ବଦ୍ ଅଭ୍ୟାସ ଯୋଗେ ବର୍ଷେ ହେଲା ସେଠାରୁ ବାହାରି ଆସିଚି ।"

ଲୋକଟା ଉପରେ କଲେଜ ବାବୁଙ୍କର ମନ ଏପରି ବିଗିଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ଯେ ଏ ସବୁ ଶୁଣି ସେ ଆଦୌ ବିସ୍ମୟ ପ୍ରକାଶ ନ କରି କହିଲେ, "ଏତେ ବଡ଼ ବଡ଼ କମ୍ପାନିରେ କାମ କରି ବି ଲୋକଟାକୁ ବ୍ୟବସାୟର ସାମାନ୍ୟ କାଇଦା କଟକଣା ମାଲୁମ

ନାହିଁ; ଏହାହିଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଗରାକଙ୍କୁ ଏତେ ଥର ଲେଉଟାଇଲେ କି ବ୍ୟବସାୟ ଚଳେ ?" ବାବୁଟି ବୁଝିଲେ ନାହିଁ ସେ ଦୋକାନ ଖୋଲିଛି ନିଶା ଖର୍ଚ୍ଚ ଚଳାଇବାକୁ; ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବାକୁ ତ ନୁହେ ।

ଗରାକମାନେ ଯେ ଯୁଆଡ଼େ ଫେରିଲେ । ଦୋକାନଟି କିନ୍ତୁ ସେହିପରି ବନ୍ଦ ରହିଲା । ଏତେ କଥା, ଏତେ ଅପମାନ-ତାକୁ ସେ ସବୁ କିଛି ସ୍ପର୍ଶ କଲା ନାହିଁ । ତା' ରି ପାଖ ଦୋକାନମାନଙ୍କରେ କେତେ ଗହଳ ଚହଳ । ଅଥଚ ସେଠାରେ କିଛି ନାହିଁ । ପିଲାମାନେ କୌତୁକରେ ପାଗଳା ଉପରକୁ ଟେକା ପଥର ପକାଇଲା ପରି ପବନ ରାସ୍ତାର ଲାଲ ଧୂଳି ଉଡ଼ାଇ ଆଣି ଦୋକାନ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ପକାଇ ଦେଇଗଲା । ଦୋକାନ କବାଟ କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ଧଡ଼ ଧଡ଼ ହୋଇ ଉଠିଲା । ପୁଣି ସେହିପରି ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହିଲା । ଗତ କେତେ ଦିନ ଧରି ଦୋକାନ ବନ୍ଦ ଥିବାରୁ କବାଟରେ, ଚୌକାଠରେ ଆଙ୍ଗୁଳେ ବହଳ ଧୂଳି ବସି ଯାଇଛି ।

ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଦୋକାନକୁ ଲାଗି ଚୌଧୁରୀଙ୍କର ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ମନୋହାରୀ ଦୋକାନ । ସେ ଦୋକାନଟି ଏପରି ସଜା ହୋଇଛି, ନାନା ରଙ୍ଗର ଆଲୋକ ଏପରି ଭାବରେ ଖଞ୍ଜା ହୋଇଛି ଯେ ଖୁବ୍ ଜରୁରୀ କାମ ଥିବା ଲୋକ ବି ରାସ୍ତାରେ ଦଣ୍ଡେ ଠିଆ ହୋଇଯିବ-ଦୋକାନର ଶୋଭା ଦେଖିବାକୁ । ଏତେ ବଡ଼ ସମୃଦ୍ଧିଶାଳୀ ଅଭିଜାତ ଦୋକାନ ପାଖରେ ସେଇ ଅପରିଷ୍କାର କ୍ଷୁଦ୍ର ଦୋକାନଟି କାନ୍ଧକୁ କାନ୍ଧ ମିଳାଇ ବସିଛି । ସେ ଦୋକାନଦାରର ମଗଜ ବି ଏହି ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ଦୋକାନଦାରମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା କୌଣସି ଅଂଶରେ କମ୍ ନୁହେଁ । କଟକ ସହରରେ ତା' ପରି ଦିଲ୍‌ଦାର ଲୋକ ହୁଏ ତ ଅଛନ୍ତି କି ନା ସନ୍ଦେହ ।

ମସ୍‌ଜିଦ୍ ଗଳି । ରାତି ପ୍ରାୟ ଏଗାରଟା । ସେ ଢଳି ଢଳି ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଚାଲିଛି- ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ଖଟିରୁ ଫେରିଲା । ସେ ଢଳି କିଛି ଦୂର ଯିବା ପରେ ସେ ଗୋଟିଏ ବାରଣ୍ଡା ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଇ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଆଘାତ କଲା । ଭିତରେ ଅନ୍ୟ ଲୋକର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣିପାରି ସେ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ପୁଣି ଶୁଣିଲା । ବାସ୍ତବିକ ଅନ୍ୟ ଲୋକ ସହିତ ମୋହିନୀ ଖୁସି ଗପ କରୁଛି । କଟକକୁ ଆସିବା ଦିନୁ ମୋହିନୀ ସହିତ ତାର ପରିଚୟ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଗତ ଚାରିମାସ ହେବ ସେ ତା' ଘରେ ଖିଆପିଆ ବସବାସ କରେ । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ତା' ର ଖିଆପିଆ ହେଉଥିଲା ହୋଟେଲରେ; କିନ୍ତୁ ବସବାସର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜାଗା ନଥିଲା । ଜୀବନଯାକ ସେ ଏହିପରି ଭାବରେ କଟାଇ ଆସିଛି । ମୋଟେ ଏଇ କେତେଟା ଦିନ ହେବ ସେ ମୋହିନୀ ସହିତ ଘରସଂସାର କରି ରହିଥିଲା । ଏ ବେଶ୍ୟାପଡ଼ାରୁ ମୋହିନୀକୁ ଉଠାଇ ନେଇ ଅନ୍ୟ ଜାଗାରେ ଗୋଟିଏ ଘର କରି ରହିବାକୁ ସେ ଅନେକ ଥର ଭାବିଛି । କିନ୍ତୁ ତାହାର ଅବସ୍ଥା ତାହା କରାଇ ଦେଇନାହିଁ, ତଥାପି ସେହି ବେଶ୍ୟାଳୟରେ ମୋହିନୀଠାରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପତିତ୍ୱ ଦାବି କରିବାକୁ ସେ ଛାଡ଼ି ନାହିଁ । ସମୟ ସମୟରେ ଘରଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ନିଜର ରୋଜଗାରତକ ମଧ୍ୟ ମୋହିନୀ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଛି । କିନ୍ତୁ ଆଜି ଅନ୍ୟ ପୁରୁଷର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣି ତାହାର ସ୍ୱାମୀତ୍ୱର ଅଭିମାନ ଜାଗି ଉଠିଲା । ସେ ପୁଣି ଦ୍ୱାରରେ ଆଘାତ କରି ଗର୍ଜି ଉଠିଲା, "ଦରବାଜା ଖୋଲୋ ।" ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସବୁ କଳରୋଳ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । କବାଟ ଫିଟିଗଲା । ଅଳ୍ପ ଖୋଲା କବାଟ ଫାଙ୍କରେ ମୋହିନୀ ମୁହଁଟି ଗଳାଇ ତାହାର ଚଞ୍ଚଳ ନୟନ ଓ ସସ୍ମିତ ଅଧରକୁ ଆଗନ୍ତୁକ ଦିଗକୁ ଟେକି ଧରିଲା ।

ଅବିଚଳିତ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଲା, "ଘରେ ଆଉ କିଏ ?"

"ଆଉ କିଏ ଥାନ୍ତା ମ; ପଡ଼ିଶା ଘର ପାଟି ଶୁଭୁ ଥିବ ନା ।"

କୌଣସି କଥାରେ କାନ ନ ଦେଇ ସେ ଭିତରକୁ ଚାଲିଲା । ସେହି ଘର ଭିତରେ ସେ ନିଶାରେ ଭୋଳ ହୋଇପଡ଼ିଥିବା ବେଳେ ମୋହିନୀ ପାଖକୁ ଅନ୍ୟ ଲୋକ ଆସିଛନ୍ତି; କିଛି ସେ ଜାଣି ପାରି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ତାହାର ନିଶା ଗଲା କୁଆଡ଼େ ? ଏହି କଥାଟା ବୁଝିବାକୁ ମୋହିନୀର ବାକୀ ରହିଗଲା । ସେ ଭାବିଥିଲା ଏ ତ ମତୁଆଳ ହୋଇ ଆସିଥିବ । ୟାକୁ ସହଜରେ ଭୁଲାଇ ଦେଇ ଅତିଥିଟିକୁ ସସମ୍ମାନ ବିଦା କରି ଦବ । କିନ୍ତୁ ଆଜିର ଏ ଭାବ ତାହାଠାରେ ଦେଖି ମୋହିନୀର ମନରେ ନାନା ଆଶଙ୍କା ଜାତ ହେଲା ।

ସେ ଘର ଭିତରେ ପଶି ଆଗ ଚାରିଆଡ଼ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଶେଷରେ ଦେଖିଲା ଖଟତଳେ ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ମଣିଷ ଦେହଟିଏ ଜାକିଜୁକି ହୋଇ ରହିଛି । ସେ ମୋହିନୀ ଆଡ଼କୁ ନିଜର ରକ୍ତଚକ୍ଷୁ ଫେରାଇ ପଚାରିଲା, "ଘରେ ପରା କେହି ନ ଥିଲେ; ଏ ତେବେ କିଏ ? ମୋହିନୀ ଚିତ୍କାର କରି ସେଠାରୁ ପଳାଇବାକୁ ବସିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତାହାର ଶକ୍ତ ମୁଠାରୁ ହାତ ମୁକୁଳାଇ ନେବା କ' ଣ ସହଜ ? ସେ ମୋହିନୀକୁ ଅଟକାଇ କହିଲା, "ଚୁପ୍ କର; କହ ଏ କିଏ ?" ମୋହିନୀ ଥରି ଥରି କହିଲା, "ଚଉଧୁରିଙ୍କ ପୁଅ ।"

"ଦୋକାନଦାର ଚଉଧୁରି ? ଆସନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା, ଆପଣଙ୍କ ଲାଖ୍ ଜାଗା ସେ ନୁହେଁ ।"

ଲୁଣ୍ଠାୟିତ ଶରୀରଟି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ହଲିବାକୁ ଲାଗିଲା । "ଡେରି କାହିଁକି ବାବୁ, ବାହାରି ଆସନ୍ତୁ ତୁରନ୍ତ ।" ଭଦ୍ରଲୋକଟି ଖଟ ତଳୁ ବାହାରି ଆସି ଠିଆ ହେଲା ।

"ଘରେ ପିଲା ମାଇପିଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଏଠିକି ଆସିବାର ମତଲବ ?" ଘରେ ନିଜର ସ୍ତ୍ରୀ ଥାଉ ଥାଉ ଲୋକେ କାହିଁକି ବେଶ୍ୟା ଘରକୁ ଆସନ୍ତି, ସେ କଥା ସେ ଆଦୌ ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଏ କଥା ଏଇ ଯେ ପ୍ରଥମ ଦେଖିଲା ତାହା ନୁହେଁ । ବହୁବାର ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଦେଖିଛି ଏବଂ ପ୍ରତିଥର ତା' ମନରେ ସେଇ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଜାଗିଛି । ତାହାର ସମାଧାନ ସେ କରିପାରି ନାହିଁ । ଆଜି ଏ ଲୋକଟାକୁ ସାମ୍ନାରେ ଠିଆ ହେବାର ଦେଖି ଘୃଣାରେ ତାର ସର୍ବାଙ୍ଗ କଣ୍ଟକିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ସେ ନିଜର ବଜ୍ରମୁଷ୍ଟି ତାହାର ଗଳାରେ ରଖିଲା, ସେ ମୁଷ୍ଟିର ସ୍ପର୍ଶରେ ବାବୁଟିର ରକ୍ତ ପାଣି ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେ ଥରି ଥରି କହିଲା, "ଏଇଥର ଛାଡ଼ି ଦିଅ, ଆଉ ଏଠିକି ଆସିବି ନାହିଁ ।"

"ଏ ସବୁ ଜାଗା ଉପରକୁ ଆସିବାକୁ ହେଲେ ଛାତିରେ ସାହସ ଆଉ ବାହାରେ ବଳଥିବା ଦରକାର; ବୁଝିଲ ?"

ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆରେ ପୁଣି କିଏ ଆଘାତ କରିବାର ଶୁଣାଗଲା । ବାବୁଟିର ଉପରୁ ଆଖି ଫେରାଇ ସେ ମୋହିନୀ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । "ପୁଣି କିଏ ଦୁଆରେ ଡାକିଲା ?"

ମୋହିନ ତା' ଆଡ଼କୁ ନ ଚାହିଁ ଉତ୍ତର କଲା, "ଆଉ କାହା ଦୁଆରେ ଡାକୁଥିବ ନା ।"

"ଯେମିତି ଏ ଦଣ୍ଡକ ଆଗରୁ ଆଉ କାହା ଘରେ ପାଟି ଶୁଣା ଯାଉଥିଲା । ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଭଦ୍ରଲୋକଟି ଖଟ ତଳୁ ବାହାରିଲେ ?"

ମୋହିନୀ ଏ କଥାଟାରେ ସାପ ପରି ଫଁ କରି ବୁଲି ପଡ଼ି କହିଲା, "ମୋର ଇଚ୍ଛା ମୁଁ ଯାହା କଲି; ତୁ କିଏ ସେ କହିବାକୁ ?"

ସେ ମୋହିନୀର ଗଳାକୁ ହାତରେ ଚାପି ଧରି କହିଲା, "କଣ କହିଲୁ ? ତୋର ଯାହା ଇଚ୍ଛା ତାହା କରିବୁ ।"

ଚୌଧୁରିବାବୁଟି ଏ ହାଲ୍ ଦେଖି ଭୟରେ ତଟସ୍ଥ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ମୋହିନୀ ରୁଦ୍ଧ କଣ୍ଠରେ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, "ମୋ ଘରେ ରହି, ମୋ ଉପରେ ଖାଇ, ପୁଣି ମୋର ତଣ୍ଟି କଣା କରି ରକତ ଶୋଷୁଚୁ ? ମୁଁ ରୋଜଗାର କରୁ ନ ଥିଲେ ମୁଠାଏ ଖାଇବାକୁ ମିଳୁ ନଥାନ୍ତା ତତେ । ଯାହା ତ ତୁଲି ରୋଜଗାର କରୁ ସବୁ ମଦ ଗୁଲିରେ ଉଡ଼ଉ । ଛାଡ଼ ମତେ ଛାଡ଼" କହି ମୋହିନୀ ତାର ହାତରେ ଦାନ୍ତ ବସାଇ ଦେଲା ।

ମଦ ନିଶାର ଅସ୍ୱଷ୍ଟ ପର୍ଦାଟା ତାହାର ଆଖି ଆଗରୁ ହଠାତ୍ ଖସିଗଲା । ସେ ମୋହିନୀକି ମୁକ୍ତି ଦେଇ କହିଲା, "ଯା, ତୋର ଯାହା ଇଚ୍ଛା କର ।" ସେ ବୁଝିଲା ଯେ ମୋହିନୀ ରୋଜଗାରରେ ଚଳିବା ତା' ପକ୍ଷରେ ବଡ଼ ନିନ୍ଦାର କଥା । କିନ୍ତୁ ମୋହିନୀ ଯେ ଏପରି ଭାବରେ ରୋଜଗାର କରି କାହିଁକି ତାକୁ ଚଳାଉଥିଲା ସେ କଥା ବୁଝିବାକୁ ସେ ଚେଷ୍ଟା କଲା ନାହିଁ ।

ବାହାର କବାଟ ଖୋଲି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ପାଦ ବଢ଼ାଉଛି, ଏତିକି ବେଳେ ତାର ପଛଆଡୁ ଗୋଟଏ ଧକ୍କା ବାଜିଲା, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କବାଟ ଦେଉ ଦେଉ ଚଉଧୁରି ବାବୁଟି କହି ଉଠିଲା, "ନିକ୍‌ଲୋ ପାଜି, ନିକ୍‌ଲୋ" , ଏତେବେଳକେ ସେ ଲୋକଟିର ଆତ୍ମାଭିମାନ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ।

ସେ ମୋହିନୀ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସିଲା କହିଲା, "ଏକ ଧକ୍କା ଦେଲି ଯେ ସେ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଏକାବେଳେ ରାସ୍ତାରେ-ଆ ଏଥର-ଆସିବୁଟି" , କହି ତାକୁ ଭିତରକୁ ଟାଣିଲା । ଏହି ସମୟରେ ପୁଣି ଦାଣ୍ଡ କବାଟରେ ଆଘାତ ହେଲା । ବାବୁଟି ଭୀତ ହୋଇ ଭାବିଲା 'ପୁଣି କ' ଣ ସେ ଫେରିଲା କି ?" ସେ ମୋହିନୀକୁ ଅନୁନୟ କରି କହିଲା, "ହେ କବାଟ ଖୋଲ ନା ଟି" , ମୋହିନୀ କିଛି ନ ଶୁଣି କବାଟ ଖୋଲିଦେଲା । ଭିତରକୁ ପଶିଲା, ଧନୁ ସିଂ । ସେ ବିଡ଼ି ତିଆର କରି ପେଟ ପୋଷେ, ନିଶା ଖର୍ଚ୍ଚ ଚଳାଏ, ବେଳେ ବେଳେ ଏ ପଡ଼ାରେ ବି ମୁହଁ ମାରିଯାଏ ।

ତା' କାନ୍ଧରେ ହାତ ପକାଇ ମୋହିନୀ କହିଲା, "ଆ ଧନୁ ଭାଇ; ଭିତରେ ବସ ।" ଦୁହେଁଯାକ ଭିତରେ ବସି ଗପ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ବାବୁଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ରାସ୍ତା ଧରିଲା । ଘରକୁ ଫେରିବା ବାଟରେ ଦେଖିଲା ନିଜ ଦୋକାନ ପାଖ ସେହି ଛୋଟ ମଇଳା ଦୋକାନରେ କିରାସିନି ବତୀଟିଏ ଜଳୁଛି । ଦୋକାନଦାର କାମରେ ବ୍ୟସ୍ତ । କିରାସିନୀ ବତୀଟିକୁ ସାମ୍‌ନାରେ ରଖି ସେ କେତେବେଳେ ଛୁରୀଟିକୁ ପଜାଇ ନେଉଛି, କେତେବେଳେ ଚମଡ଼ା କାଟୁଛି, କେତେବେଳେ ବା ହାତୁଡ଼ି ଧରି ଠକ୍ ଠକ୍ କରି କଣ୍ଟା ପିଟୁଛି । ଚୌଧୁରୀ ବାବୁଟି ସେ ବାଟେ ଯିବାକୁ ସାହସ କଲା ନାହିଁ । କେଜାଣି କାଳେ ଧକ୍କା ମାରିବାର ଫଳଟା ହାତେ ହାତେ ମିଳିଯାଏ । ଅନ୍ୟ ରାସ୍ତାରେ ଘରକୁ ଫେରିବା ବେଳେ ଭାବିଲା, "ଠିକ୍ ସମୟରେ ଦୋକାନ ଖୋଲିଛି । ଅସଲ କାରବାରର ବକତ ଏକା । ବଜାରରେ ଯେତିକି ବେଳେ ଗହଳ ଚହଳ ସେତିକି ବେଳେ ୟା' ଦୋକାନ ବନ୍ଦ; ଆଉ ଦୋକାନ ଖୋଲା ରହିଛି ଯେତେବେଳେ ରାସ୍ତାଘାଟ ନିଶ୍ଚଳ । ନିଶା ଖୋର ନ ହେଲେ ୟା' କିଏ କରିବ ?" ମନେ ମନେ ଖୁବ୍ ହସି ହସି ସେ ଘରକୁ ଫେରିଲା ।